

Presentación do Foro. Música relixiosa galega

Lucía Santiago Díaz e Clara Baliñas Vidal

O escenario está presidido pola mesa para os relatorios da mañá. No lado esquerdo hai un banco situado ao lado do cartel de Encrucillada. No lado oposto, á dereita da mesa, vemos unha cadeira diante dun atril ategado de papeis e partituras que mesmo cobren o chan. No fondo proxéctase o cartel do Foro, mais durante a presentación vanse sucedendo diapositivas. Estas serven de apoio visual para o espectador e van enumerando os distintos actos.

Acto I: Chegamos ao Foro

[Clara e Lucía son dúas amigas que se atopan na Encrucillada despois de moito tempo. Clara chega a Encrucillada antes que Lucía. Entra polo lado esquerdo do escenario, saúda ao público e sitúase no banco. Aburrída, bótase a cantar unha peciña. Un par de copliñas da recollida de Barcia de Mera (montada pola Asociación A Mámoa de Luou)]

Clara.- Botarémoslle unha peciña agardando pola compañeira, ou? [*colle a pandeireta e toca unha xota empuñada de 5. Cantando*]

Viva Mera, viva Mera
e o San Amaro tamén-e
Quen me dera en San Amaro
a quen eu lle querer ben-e
Cayó la luna,
cayó, cayó
Cayó nel suelo
y no se rumpió

Agora que ven o vran-e
casamentos ha de habere-e
Que se vai casar a fame-e
coa ghana de comer-e
Cayó la luna,
cayó, cayó
Cayó nel suelo
y no se rumpió

[Entra Lucía polo lado oposto do escenario e, oíndo a música, baila ata situarse detrás de Clara. Cando remata a segunda volta, bota un aturuxo sorprendendo a Clara. Clara acaba a pección. Alegres, danse unha aperta efusiva e exclaman.]

Lucía.- Clara! xa sabía eu que esa voz me era familiar!

Clara.- Lucía! Ai! Canto tempo!! [*abrazo a amiga*]

[Van sentando unha a carón da outra no banco.]

Clara.- E ti por aquí? Como acabaches nesta lea?

Lucía.- Ben, aquí os do Consello da Encrucillada chamáronme para presentar o Foro n.º 36.

Clara.- 36 xa?! [*Pausa*] Téñenche boa gana de leria.

Lucía.- E tanto. Este ano está dedicado á música relixiosa, sabías?

Clara.- Home non! Que me dis? A ver... lóxico. Despois da pandemia todos andamos con moita gana de festa. Volven os festivais, as festas nas aldeas, seráns e foliadas... Pero digo eu... Non me encaixa moito coa estrutura tradicional dun Foro, non?

Lucía.- E logo?

Clara.- Muller, ben sabes, [*xírase cara ao público*] e ben saberá esta xente [*torna cara a compañeira*], que os Foros de Encrucillada son xornadas dedicadas ao pensamento cristián galego. Pasámonos o día escoitando e reflexionando coa colaboración das distintas persoas que veñen dar luz sobre un tema previamente escollido.

Lucía.- Temas que mima! De actualidade e interesantísimos. Lembras que o ano pasado se dedicou á Teoloxía Política do Papa?

Clara.- Si! e o anterior a, nada máis e nada menos, que o Pórtico da Gloria da Catedral de Santiago. Pero o asunto é: os relatorios son recollidos na publicación Novembro-Decembro da revista e xa pasan á historia. Entón, digo eu, como ten cabida a música relixiosa dentro disto?

Lucía.- Pois igual que calquera outro tema.

Clara.- Pero como van facer un foro de música sen música? Non é o mesmo un relatorio que un concerto.

Lucía.- Efectivamente, non é o mesmo. Pero, aínda que che pareza imposible, si que podemos dedicarlle un Foro á música relixiosa.

Clara.- Como así?

Lucía.- Pois si! Falar de música e mesmo ter o pracer de escoitar música en directo. [Érguese] Vente comigo e verás... [*xa saíndo, collidas do brazo*] oes, o outro día pasoume unha cousa... téñoche que contar...

[Levántanse e saen do escenario polo lado oposto mentres seguen falando baixo.]

Acto II: Música relixiosa

[Situándose na dereita do escenario, Lucía está sentada tratando de compoñer unha peza e, durante o proceso, ten unha conversa interna co seu pensamento debullando que é iso da música relixiosa. [Nunha esquina, unha cadeira de traballo pegada á mesa chea de libros e papeis pautados. Tamén hai algún polo chan. Unha lámpada acesa. Varios instrumentos e micros ao redor. Parece un estudo de gravación. Entra Lucía e senta. Está a compoñer revolvendo nos papeis, no medio deles atopa un en concreto no que se detén dicindo.]

Lucía.- A ver... ah, isto pode valer: «Oración derradeira», de Luís Pimentel.

Señor:

Non che pido que camiñes
sobre as augas.

Véñome sentar á túa beira.

As miñas armas
aí están sobre da area...

Deixa que o mar
as vele...»

Ai pero que bonito, a ver como quedaría...

[Está a compoñer, escóitase como cantaruxa e vai musicalizando algúns versos.]

Lucía.- A ver, Lucía [*referíndose a si mesma*], levas toda a vida tocando. Non pode ser tan difícil!

[Cantaruxa, igual colle tamén o acordeón e proba algúns acordes. Non lle acaba de gustar a peza. Érguese e colle outro papel noutra esquina da mesa.]

Clara.- [*voz en off, Clara fai de pensamento de Lucía*] Como non vai ser complicado? Estás intentando comunicarte nun idioma universal que ten a súa base no propio proceso comunicativo. Lembbras a Stravinsky? Dicía que moitas veces, cando non era capaz de expresar algo con palabras, sentaba diante do piano e tocaba.

[Lucía comeza a desprazarse polo estudo de gravación tomando notas mentres lle dá aos miolos algo tensa.]

Clara [*voz en off*].- É un feito demostrado pola ciencia que o 90% da comunicación entre humanos non é verbal. Tamén nos conta a ciencia que os seres humanos temos unha dimensión espiritual, igual que a dimensión física ou a psíquica. Neste eido, a música ten a capacidade de conectar connosco dun xeito único para nos levar a transcendencia. Superando os límites dos significados e significantes da nosas linguas, e unindo a parte cognitiva e emotiva do noso cerebro. Por iso, entre outras cousas, hai esa conexión entre a música e a linguaxe espiritual.

[Lucía volve coller os instrumento tratando de retomar o proceso onde o deixou.]

Lucía.- Comunicar máis aló das palabras. [*Exhala toda a emoción contida. Tras soltar o aire, toca tranquila e suave.*]

Clara [*voz en off*].- Os camiños das relixións e da música hai tempo que levan entrelazándose. Levan cruzándose dende o principio dos tempos. E a relixión católica non é unha excepción. Dende os famosos cantos gregorianos ata o réquiem de Mozart, a Igrexa Católica xogou un papel fundante na construción do que hoxe en día coñecemos como música clásica, e na academia como «música occidental».

Pero, sobre todas as cousas, a música é un elemento socializador. A etnomusicoloxía estuda a música dende a súa dimensión social. Por suposto, isto tamén se aplica á música relixiosa. Dende esta perspectiva, é dende onde ten senso falarmos de música relixiosa.

Ademais de comunicar, a música relixiosa ten unha función social, como acompañar o rito, ou ser un rito en si mesma xuntando a comunidade que celebra a presenza de Deus na vida.

Lucía.- [*exclama sorrinte*] Agora si, as pezas encaixan. [*Lucía ten a peza que estaba a compoñer resolta, e cántaa*]:

Non che pido que camiñes
sobre as augas.
Véñome sentar á túa beira.
Non che pido que volvas a auga viño
Teño sede, da túa conversa...
Uuuuh
As miñas armas
aí están sobre da area...
Deixa que o mar
as vele...
Aí!! Pero que bonito.

Clara [*voz en off*].- Xa o tes!

Acto III. Presentación do Foro

Volvemos ao escenario inicial, á esquerda do escenario. Clara e Lucía están na encrucillada falando moi animadamente.

Clara.- Pero entón como se vai desenvolver o día, logo? No cartel pon que ás 10:30 h arrancan os relatores.

Lucía.- Xusto! Nuria Núñez Elissetche abrirá o Foro falándonos dende a súa bagaxe sobre «A música relixiosa galega» ata as 12 da mañá.

Clara.- E despois faremos un receso, non? Coma sempre, media horiña para o café.

Lucía.- Si e de seguido, Manuel Regal Ledo e Xesús Portas Ferro levarán o coloquio que titularon «Evanxelizar cantando» ata as dúas.

Clara.- *Ahá.* Paparota e acabou o conto.

Lucía.- Que va! Despois vén o mellor!!

Clara.- Vai haber música no 36º Foro de Encrucillada?

Lucía.- En vivo e en directo da man dos artistas Teresa Nécega, Jacobo Louzán, Xaquín e Xabi e Tonhito de Poi. Coma sempre, en torno ás 19h despediremos o Foro ata o ano que vén.

Clara.- Que xornada máis completa! E cantos nomes coñecidos!! Nuria Núñez non é a Secretaria da Editorial SEPT? E da web de liturxia e catequese en galego *Xa nos tes aquí* e mesmo a do *podcast Nas túas mans*?

Lucía.- Esa mesma! A Manolo Regal e Xesús Portas ata dá reparo presentalos. Son de Encrucillada, sabes?

Clara.- Ben ... [*ríndose e mirando cara ao público*]

Lucía.- Pero como non vas saber? Manolo Regal é un home moi ligado á Igrexa rural galega, á Encrucillada, á Irimia... Agora mesmo, é o Delegado Diocesano de Pastoral Rural da diocese de Mondoñedo-Ferrol; tamén é escritor! ten publicadas varias obras que contan moito sobre a presenza de Deus na vida.

Clara.- Ah! Pois quéreme soar. E ese tal Suso?

Lucía.- Xesús Portas Ferro é o director da coral polifónica de Sobradelo ao longo de case 40 anos, e segue sendo un estudoso da cultura galega de renome e compositor.

Clara.- Nin tan mal.. Que nivel!! Oes, eu xa estou a ter ganas de escoitar estes relatores. Puxéchesme os dentes longos.

Lucía.- Pois tes razón, imos alá!

[Érguense e marchan do escenario dando por concluída a presentación]